

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 148 (10133) 1976 чылдың июнь 22, вторник

1925 чылда
үндүлелеттиген

Өртөө
2 көп.

СЭКП ТӨП КОМИТЕДИНДЕ БОЛГАШ ССРЭ-НИҢ МИНИСТРЛЕР ЧӨВҮЛЕЛИНДЕ

«Министрлер чөвүлелинде» аягылаарыңың үр-
түнеңиниң улам ийиң бедир, оларга соотур, кагадалар
болгаш хоругуңа төгөр үдө чидириниң кызырлар база кол-
хозтарын болгаш совхозтарын агрохимиктер хандырылаан
сайыраңгайлар талазы-биле хемчеглер дугайында» док-
таалды СЭКП Төп Комитеди болгаш ССРЭ-ниң Министрлер
Чөвүлелин хулаас алган.

Колхозтарын болгаш совхозтарын агрохимиктер хан-
дырылаан аягылаарыңың үр-
түнеңиниң улам ийиң бедир, оларга соотур, кагадалар
болгаш хоругуңа төгөр үдө чидириниң кызырлар база кол-
хозтарын болгаш совхозтарын агрохимиктер хандырылаан
сайыраңгайлар талазы-биле хемчеглер дугайында» док-
таалды СЭКП Төп Комитеди болгаш ССРЭ-ниң Министрлер
Чөвүлелин хулаас алган.

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

министрлер чөвүлелинде

ССРЭ-НИҢ ЧОГААЛЧЫЛАР СЪЕЗДИЗИ

МОСКВА. (СЭТА). Июнь 21-
де Кремльдин Улут ордунга
ССРЭ-ниң чогаалчыларын
VI съездин бодунуң аягында
агелден.

Димитрий уругулаады
адың чаксаңчылары-биле
«Чогаалчылар тура эштер Л. И.
Брежневти, В. В. Гришини,
А. А. Громыко, А. П. Кири-
ленко, А. Н. Косыгина, Ф.
Д. Кулакову, А. Я. Пельши-
на, Н. В. Подгорный, М. А.
Суслов, Д. Ф. Устинов,
Б. Н. Пономарев, М. С. Со-
ломонов, В. И. Долгих,
К. Ф. Катусев, М. В. Зими-
нин, К. Н. Чернышев» у-
каанар.

Съездин Социалист Күш-
ажалды Мадары чогаалчы
Н. С. Тихонов аяктын.

Съездин хуш айткыла-
ры болгаш: СССР-ниң Чо-
гаалчылар съездинде баш-
таар чөвүлениң отчет илесте-
лери, СССР-ниң Чогаалчылар
съездинде Топ ревизия комис-
сиянын отчету; Чогаалчы-
лар съездинде уурттар ор-
ганнарын соотур.

«Коммунизм дөң демисел-
ге» совет литература болгаш
СЭКП-ниң XXV съездинде
интерпретириниң холбогун
оң соотуралары деп СССР-
ниң Чогаалчылар съездинде
баштаар чөвүлениң отчет илесте-
лери баштаар чөвүлениң бирги
секретары Г. М. Марков кыл-
ган.

ССРЭ-ниң Чогаалчылар
съездинде Топ ревизия комис-
сиянын отчету; Чогаалчы-
лар съездинде уурттар ор-
ганнарын соотур.

ССРЭ-ниң Чогаалчылар
съездинде Топ ревизия комис-
сиянын отчету; Чогаалчы-
лар съездинде уурттар ор-
ганнарын соотур.

ССРЭ-ниң Чогаалчылар
съездинде Топ ревизия комис-
сиянын отчету; Чогаалчы-
лар съездинде уурттар ор-
ганнарын соотур.

АЖЫЛ-ИШЧИ АЯН-ЧОРУК

ССРЭ-ниң Дээди Совединиң
Президиумунуң болгаш Совет
Чазактын чалааны-биле июнь
21-де Совет Эвилелинче Фин-
лянд Республиканың Президи-
умен Урхо Калеве Екконен
ажыл-ишчи аян-чорук кылып
келген.

Финляндияны болгаш Совет
Эвилелинче куруне туттары-
дылде империализм найысма-
лы Ленинград вокзалында Ур-
хо Калеве Екконенни СССР-
ниң Дээди Совединиң Президи-
умунуң Дарганы Н. В. Подгор-
ный, СССР-ниң Министрлер
Чөвүлелиниң Дарганы А. И.
Косыгин, албанчы өске-даа
кишилер уткаан.

Уткаанчылар аразында
Финляндияны СССР-де ачкы-
ны турган.

(СЭТА).

Г а з ТЫВЫКЧЫЛАРЫНЫҢ ЧЕДИИШКИНИ

«Орешургазпром» катты-
жыныкчынын газ тымыкчы-
лары чыл эгелденген бөөр
пандан ажыра 800 миллион
кубометр огуру чүтүлүз кылып
тышкан. Илча сааның газ-биле
барык чартык миллион хир-
е чуртгакчылар хоорайның
херектелин чыл дургузунда
хандырып болур.

Илч — газ тымыкчыларын-
га марын ай болур. Ол айда
установкааларын хөй кезини
септөө ужурул. Илчала-даа
тымыкчылар темпери уу-
гартырышкан. Ону, чизээ,
профактика үениң кымыр-
чынын ачкындаа чедип алган.
Бүгү установкалар үттей орун-
узон черлерден газы хулаас
алган, хуураада 3—5 хонук
мурнай хоолай дамчыдыкты-
ларже чорутуп эгелден.

Ол черлерде «Божында
чигис-даа хоудун турар кил-
ди чокка!» деп лозунг-биле
социалист чарын калбарган.
Баттыжыкчынын кызыр-
чыны графитинден бууду чар-
тык ай мурнай берген. Болжа-
адырадып турар заводже 14
миллиард ак-көк олар чүтү-
лү чорутуп берген. Бо чылын
чурт илчизил-биле 30 мил-
лиард кубометр оренбург га-
зын адыр.

(СЭТА-ның
корреспондентини).

Оренбург.

ЧЕМПИОННАР ИЛЕРЭЭН

Тандыда ССРЭ-ниң 50 чылы
аттың совхозун төп сүт-ба-
раан фермазынын чайгы ода-
ларынче 1976 чылда маши-
нын саалаада республика
чемпиону илердининиң кон-
курсуз эркен. Алаа Би-
Хем, Каз-Хем, Чоюн-Хемчик,
Танды, Кызыл районнарын
ажыл-агыйларының эң дээр
31 саанчы киришкен.

Конкурсту республиканын
көдө ажил-агый министри-
ниң ораакчызы В. Куркутов
ачтыган. Чачыла анаарган бо
конкурсту киржикчилеринге
байыч чедирбишкан, сүткүр

мал ажилын хөгжүдүр тала-
зы-биле соотураларын ол чу-
гаалаан.

Республиканың эркен чыл-
гы конкурсузуну тилекчиле-
ри Галина Данилина болгаш
Мария Сат олар тукут көдүр-
ген.

Конкурстуң ителдези уугу,
үш илчтан тургустунган.
«Болга» деп саалаа апар-
дын чазары болгаш элээр,
ону арылган, чууру болгаш
саалады чорудары ителдеге
кирген. Үш этап үзүнде чү-
ле илчын ажылдаарын эвес,
аппараттын тургузуун биле-

рин, күш-ажылдың санитария
болгаш гигиена байдалын,
илч-хепти база хынаар. Би-
Хем болгаш Танды районна-
рын ажил-агыйларынын саан-
чылары боттарынын бодун
кылганы чараш, апитг костюм-
перия келип алган келген.

Судья столунга бир дугаар-
лы киржикчи — «Тыва» сов-
хозун саанчызы 3. Өшү-
Сазар чедип келген. Ук саанчы
саалаа аппаратын чазарында
болгаш элээринге ителде
баггаар чеди минута чары-
даар турган, ажылды есем
нутаң боттандырган.

Оң даразында 1975 чыл-
да республиканын анык саан-
чыларының чемпиону Мария
Сат чедип келген. Чымылган-
нар болгаш конкурсту кир-
жикчилери анык кыстың
ажылын соотургал-биле хай-
гаарал турган. Мария Сат
ажылды 6 минута 7 секунда-
да кылган. Баштайгы дээр

көргүзүп ол болган. Илчала-
даа оң даразындагы кир-
жикчилер шаңгалдыг чер,
бедик көргүзүп дээр боттары-
нын мергежилни эки билгирин
база көргүскөн. Оларга В. Со-
ломонов, Ф. Брен, Н. Ис-
коф, П. Сувак, Л. Тарасенко
болгаш эркен чылгы чемпион,
Ленинградка эркен Бүгү-эки-
ле конкурсузун киржикчи-
зи Г. Данилина олар хамаар-
жы.

Бирги чер дээр демисел
улам чидилген. Маргалаа
конкурстуң үшкү этапы —
саалаа бүгү чүвени шиптир-
лөө. Судьяларын кол ки-
чөөнгой чүгө саалаа техно-
логияныч эвес, продукция-
нын арыг шынарынче угаан-
ган. И. Искоф болгаш Г. Да-
нилина олар хамыкты мурнап,
чедимче чок байдалга тава-
рышкан: баштайгызынын саг-
ган сүдүнде, хир бар, ийги-
линде сүтүң саар нормазы
чөппей барган.

М. Сат, Т. Смирнова, Л. Та-
расенко олар тораал санна-
ры база алган. Илчанган
олар бирги черге үнер арга-
зын чидиргенер. Машиналыг
саалаага 1972 чылда рес-
публика чемпиону «Револю-
цияны чыбыжы» совхозун
саанчызы В. Соломонов
өскөлерден арык мергежил-
дин көргүскөн, илчизил-биле
98,5 санын алган. Мария Ни-
колаева Соломоновкага
1976 чылда республика че-
мпйонунуң кызыл лентазын ба-
йырып байлаага тыныскаан.
Алаа Хуудул бижикти бол-
гаш дыштанылга бажыныга
баар халас путевканы база
тыныскаан.

Ийги чери Тываның көдө
ажыл-агый дуржулга станция-
нын саанчызы Фаина Ахе-
това Брен болгаш үшкүзү
«Брен» совхозун талээзи
Илчизил-Уруг Сувак элден.
Эркен чылдыг тилекчилери

Г. Данилина болгаш М. Сат
олар дөрүтү, бешик черлерин
алган.

Конкурса киршкен анык
саанчыларын чарыжынын
түнелен судья коллегиязы
үндүргөн, бирги чери эркен
чылгы чемпиону Мария Сатка
тыныскаан шиптирлөө. Алаа
чемпионунуң кызыл лентазын
болгаш. КСКС обкомунуң «Эн
дээр анык ажилын» деп
дипломун тыныскаан. Ийги
черин Каз-Хемде «Ленинчи
орук» совхозун саанчызы
Татьяна Смирнова болгаш үш-
күзүң конкурсту эрттирген
черин талээзи, ССРЭ-ниң 50
чылы аттың совхозун саан-
чызы Лыбев Тарасенко эл-
ден.

Конкурстуң бүгү киржикчи-
лери Хуудул бижиктер
болгаш эркенге барааннар-
биле шынаан. А «Бек-Тей» сов-
хозун саанчызы Б. Сат кон-
курса илчкелгил болгаш че-

динкинин киришкени дээр
дыштанылга бажыныга баар
халас путевка-биле шаңгал-
кан.

Маргалаа-конкурсе доозул-
ган. Оң тутун бадирган. Ма-
шиналыг саалаа саанчылар-
ын мергежил мурнуулаа-
зында көсүзү-биле безонин
конкурсе көргүскөн. Илчала-
да сүт-баара фермаларында
механизацияны ам-даа кал-
ба-биле пропагандалаары,
нептердери эржөк чүтүлү
боп турары оон база көзү-
ген. Сүтү алырында депши-
гелгил аргаларын, техниканы
калба-биле ажылдаары чүтү-
лү. Машиналыг сааладынын
мастери деп чаз мергежилди
улам нептердери чүтүлү.

ЧУРУТАРДА: анык саан-
чыларын чемпиону М. Сат
(солгай талазында), кон-
курсу эрттирген (ортузу-
нда) болгаш 1976 чылда бирги
үш чери алган саанчылары:
В. Соломонов, Ф. Брен,
П. Сувак олар.
А. ЗАЙЦЕВИЧ сөзү болгаш
фотолары.

ажылчын комитетинин дар-
газы.

агыш иңаа зоокта чаа
ипу мурнаккы койжу
ениерийи семинар-хура
ың болуп ыркени таван
а энес. Аңаа «Искра», Ле
аттыг, «Октябрь» эи чалы
остардай, СЭМП-ниң XXII
дизи аттыг, «Тыва» соз
ардай малчың херөөжөн
киришкеннер.

Ажыл-ишке кызымак, ак

Юныку (А. Хеймерек болгаш өскелер-даа хамаарымыр.

Ынталза-даа азылга харысалга чок, арага-дарыже хавдымыр, акым-тол кижизиндегизинче копкак сагыш салып турар ийи-чагыс кижилер барып, олар-биле шыңгыр демяседи чорузуп, эде кижиздер тадазы-биле чамдык

пуң күүс ажыл-агый план
күүсөдиринге керэежэн чо
пуң ролюп оңзалат демтег.
вишаал, аммырал-чурттал
пың культуразын улга
дүрөр, коммунизм тургузуу
кунувуд төлөнтөг салгалын
жизиндеринге оларын хары
салгазын бедириния сору
галарын айыткан. Семип

азык-ыжи-биле таппы
дуржулгаларын солутуш
«Октябрь 30 чылы» колхоз
херэзженнер чоруделиния
эки културлуг өг-бүдө
ден шилчир вымпелни хой
Е. Кууларның өг-бүдө
мычан байырталдым-биле
рыскал.

М. СЕВЕР

ажгг чүк машиналарын
бүдүрүп үлдүргөн. А 1976
чылда 205 муз автомо-
бильн кылар.

(«Социалистическая ин-
дустрия» солундан).

алгачкыча кошкак саңж салын турар тый-чагыс киши-лер барын, олар-биле шыңын домсасалжы орудуң, эде ки-дандер таады-биле чамдык дүрөр, коммунизм тургузу-шунуңду төлөткү салгазы ки-ши-лериңге оларды харым-салгазын беадириңиз сору-галарын айтың. Семпак-тар.

М. СЕВЕР

Ол мурнакты бүдүрүлгенин продукциясы бугу жээктейге бузулган. Э-

• ийиги арын • 1976 ч. июнь 22

база камгадан аярттырар. ыракта турар нефть сайзыра-
байджан хоорай тууувун ым ажылап кылар ийн эи
саньыг тураксаалларын улуг заводтун кичуун улга-

тырымын шийттирээринге он чыл мурунда ажыглалга кирген метро база дузалап турар.

Бакунун аял безин буд
чартык миллион киж чётко

Айдын МАМЕДОВ,
Баку хөрай Сөвединиң
куускомунуң даргазы.

1976—1990 чылдарда минералдык чөмүндүлүктөргө сөөртүрүшкө херектик специа­ли­аан болу дүжүр ва­го­на­ларын болган доозулун чутай материалдарын, фосфор далайын болган еске-да тектүүчү чүктерин сөөртү­рүшкө херектик инеиатика арганы-биле дүжүр хистер-валарын бугдурин халды-рарын Аар болган транспорт машина тутуд министрство-аунга дааскан.

ССР-аияд Курасты болган Аар болган транспорт ма-шина тутуд министрствоу специа-ли-аан болу дүжүр ва-го­на­ларын болган хистер-вал бугдур талаан-биле күчү-дери тургузугаа аргожок чу-гула капитал салымшына-нарын 1976—1979 чылдарда узун боор.

Партия, совет болган кезде ажил-агын ортанын

[illegible]

Эрткен неделяда Моолдун Араттын революстун намышын XVII сьедиян болуп эрткен. аиния бот деишкн наледи-бл- дарда ажаландырышыккына ажа бээр. моол черге социалистг пия- тедеди тургузарынык херэви- ге бистиң амыгы болгаш килер

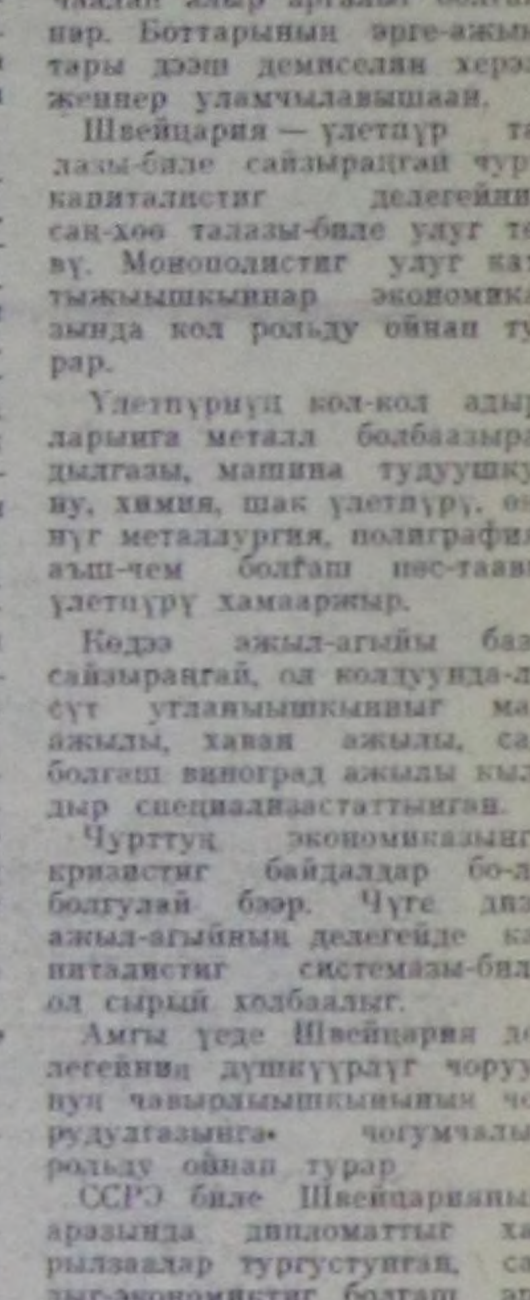
биле протестарык турмушта
камгалам турар. Ук партия
Швейцариялык социалистик
союз улам даан чурттуу бүгү
демократиялык болган дешпай
гесип кутуриши сыйрак кат
жашоо кыялы дон шийгара
лыг туркум турар. Күш
ажалдык швейцар партияны
агы-дуума коммунисттер бол
жар ажалык партиялар-бил
харизмазын улам быжыгал
турар.

Экономиктик кризистин
байдалына монополиялык ма
ниталдык талазында күш
толун турар колчугулд
чурттуу ажалдык чоңиыр
болган малагы даштык
ажалчынар тавакыл тур
пар. Даптык ажалдыкына
колдуунда-а эн-пе аар, эсе
толеварык ажалдырны азы

[illegible]

ажлаа ажлаа-чорудуулаагийн
киржир болза, оларын тур-
тан үндүр шөлүнтөр. 197
чылда даштыны 126 му
ажлаачын Швейцариядан үнү
чорүүр ужурга таварышкан.

Швейцариянын хэрэжжэ
чонуун байдалы нарын бо-
дун артышсаан. Чүгээ 197
чылда олар сонгуур эргэл-
түүлэн элдэ эргэлтэ болж

Амгд үедэ Швейцарияд стратегит жэсгөдөнлөхүн нэрн кызгээрдаар дута йнда совет-америк чугаала жымжыннар чорун туур.

А. СЕРГЕЕВ.

